

پدافند غیرعامل از دریچه دیپلماسی دفاعی

مؤلفین: عباس جعفری نیا،

ذکریا کاظم پور، رضا خسروی مقدم، حامد ابراهیمی

مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی معاونت اطلاعات ارتش ج.ا.ایران

پاییز ۱۴۰۰



سرشناسه	جعفری‌نیا، عباس، کاظم‌پور، ذکریا، خسروی‌مقدم، رضا، ابراهیمی، حامد JAFARINIA, ABBAS, KAZEMPOUR, ZAKARIA, KHOSRAVI MOGHADAM, REZA, EBRAHIMI, HAMED
عنوان و نام پدیدآورنده	پدافند غیرعامل از دریچه دیپلماسی دفاعی / مؤلفین: عباس جعفری‌نیا، ذکریا کاظم‌پور، رضا خسروی مقدم، حامد ابراهیمی؛ نظارت و اجرا: مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی معاونت اطلاعات ارتش ج.ا.ایران؛ ناظر عالی: جهانگیر شریعت؛ ناظر علمی: مجتبی حسین‌زاده؛ ویراستار و ناظر فنی: محمدحسن شاه‌رضایی.
مشخصات نشر	تهران، مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۷۲ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۱۶-۷۱-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	دفاع غیر نظامی - ایران Civil defense - Iran
شناسه افزوده	ایران، ارتش، مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی.
شناسه افزوده	مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی.
رده‌بندی کنگره	UA929
رده‌بندی دیویی	۳۵۰۹۵۵/۳۳
شماره کتابشناسی ملی	۸۶۹۵۰۸۸



نام کتاب: **پدافند غیرعامل از دریچه دیپلماسی دفاعی**

نظارت و اجرا: مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی معاونت اطلاعات ارتش ج.ا.ایران

مؤلفین: عباس جعفری‌نیا، ذکریا کاظم‌پور، رضا خسروی مقدم، حامد ابراهیمی

ناظر عالی: جهانگیر شریعت

ناظر علمی: مجتبی حسین‌زاده

ویراستار و ناظر فنی: محمدحسن شاه‌رضایی

نمونه‌خوان: سعید مددی

تایپ و صفحه‌آرایی: مهدی عبداللهی

طراح جلد: ناصر پاک‌سرشت

نوبت چاپ: اول

ناشر: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰،۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، لویزان، بزرگراه ارتش، روبروی سازمان جنگل‌ها و مراتع، مرکز آموزشی و پژوهشی

شهید سپهبد صیاد شیرازی، مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی تلفن: ۲۳۴۵۰۷۴

فصل اول: مقدمه و کلیات

مقدمه	۲
-------------	---

فصل دوم: بنیان‌های نظری و مفهومی در حوزه دیپلماسی دفاعی

۲-۱- دیپلماسی	۲۲
۲-۲- دیپلماسی دفاعی	۲۲
۲-۳- مبانی دیپلماسی دفاعی	۲۴
۲-۴- روند و زمینه‌های پیدایش دیپلماسی دفاعی	۲۶
۲-۵- سطوح دیپلماسی دفاعی	۲۷
الف) سطح راهبردی	۲۸
ب) سطح منطقه‌ای	۲۸
ج) سطح عملیاتی	۲۸
۲-۶- انواع دیپلماسی دفاعی	۲۹
۲-۷- چارچوب نظری دیپلماسی دفاعی	۳۰
۲-۸- ضرورت‌های کاربست دیپلماسی دفاعی	۳۵
۲-۸-۱- دیپلماسی دفاعی به‌مثابه سازوکار قدرت‌آفرینی	۳۵
۲-۸-۲- وجود عدم قطعیت در نظام بین‌الملل	۳۶
۲-۸-۳- دیپلماسی دفاعی مکمل دیپلماسی سیاسی	۳۸
۲-۸-۴- دیپلماسی دفاعی به‌عنوان سازوکاری متعادل‌کننده	۳۹
۲-۸-۵- دیپلماسی دفاعی به‌مثابه یکی از ارکان بازدارندگی	۴۰
۲-۸-۶- دیپلماسی دفاعی به‌مثابه سازوکار برقراری موازنه نرم	۴۰
۲-۹- اهداف دیپلماسی دفاعی	۴۱
۲-۱۰- خاستگاه عملکردی دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران	۴۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱۱-۲- دیپلماسی دفاعی در جمهوری اسلامی ایران.....	۴۴
۱۲-۲- منابع هدایت‌کننده دیپلماسی دفاعی.....	۴۷
۱۳-۲- هدف‌های دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران.....	۴۷
۱۴-۲- منابع دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران.....	۴۹
۱۵-۲- نقش دیپلماسی دفاعی در مدیریت دفاعی منطقه‌ای.....	۵۱
۱۶-۲- مدیریت دفاعی به مثابه نقشی منطقه‌ای.....	۵۲
۱۷-۲- نیازهای مدیریت دفاعی منطقه‌ای.....	۵۳
۱۸-۲- پاسخگویی دیپلماسی دفاعی به نیازهای مدیریت دفاعی منطقه‌ای.....	۵۳
۱۹-۲- دیپلماسی دفاعی، زمینه‌ساز بفرش مدیریت دفاعی.....	۵۴
۲۰-۲- دیپلماسی دفاعی و بازدارندگی در ج.ا.ایران.....	۵۶
۲۱-۲- معنا و مبنای بازدارندگی.....	۵۷
۲۲-۲- عناصر بازدارندگی.....	۵۹
۲۳-۲- شیوه‌های نقش‌آفرینی دیپلماسی دفاعی در ایجاد بازدارندگی با تأکید بر عملکرد ج.ا.ایران.....	۵۹
۲۴-۲- گفتمان دیپلماسی دفاعی در اسلام و مقایسه آن با دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران.....	۶۰
۲۵-۲- تعریف دیپلماسی دفاعی اسلامی.....	۶۱
۲۶-۲- مبادی و منابع دیپلماسی دفاعی اسلامی.....	۶۲
۲۷-۲- اصول دیپلماسی دفاعی اسلامی.....	۶۲
۲۸-۲- ابزار دیپلماسی دفاعی اسلامی.....	۶۲
۲۹-۲- ماهیت دیپلماسی دفاعی اسلامی.....	۶۲
۳۰-۲- کارکردهای دیپلماسی دفاعی اسلام.....	۶۲
۳۱-۲- مقایسه دیپلماسی دفاعی حکومت نبوی و نظام ج.ا.ایران.....	۶۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۳۲-۲- دیپلماسی دفاعی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی).....	۶۵
۳۳-۲- اصول دیپلماسی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی).....	۶۷
۳۴-۲- اصول دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی).....	۶۸
۳۵-۲- دیپلماسی دفاعی منطقه‌ای و بین‌المللی ج.ا.ایران.....	۷۱
۳۶-۲- دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران و اسناد بالادستی.....	۷۲
۳۷-۲- نقش دیپلماسی دفاعی در تأمین اهداف دفاعی ج.ا.ایران.....	۷۴
۳۸-۲- چارچوب موردنیاز دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران.....	۷۵
۳۹-۲- افق و چشم‌انداز کاربست دیپلماسی دفاعی در ج.ا.ایران.....	۷۵
۴۰-۲- راهبردهای دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران.....	۷۶
۴۱-۲- دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی.....	۷۷
۱. دیپلماسی دفاعی منطقه‌ای.....	۷۷
۲. دیپلماسی دفاعی بین‌المللی ج.ا.ایران.....	۷۷
۴۲-۲- ملاحظه‌های ج.ا.ایران در دیپلماسی دفاعی.....	۷۹
۴۳-۲- نقش دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران در ایجاد پیمان‌های دفاعی منطقه‌ای و جهانی.....	۷۹
فصل سوم: بنیان‌های نظری و مفهومی در حوزه پدافند غیرعامل	
۳-۱- پدافند غیرعامل.....	۸۴
۳-۲- نیازهای پدافند غیرعامل کشور.....	۸۴
۳-۳- نیازمندی اطلاعاتی.....	۸۵
۳-۴- اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور.....	۸۵
۳-۵- سند راهبردی پدافند سایبری کشور.....	۸۷
۳-۶- سند راهبردی پدافند غیرعامل الکترونیک کشور.....	۸۹
۳-۷- سند راهبردی پدافند غیرعامل حوزه فضایی کشور.....	۹۰

- ۸-۳- سند راهبردی پدافند زیستی کشور ۹۱
- ۹-۳- سند راهبردی پدافند شیمیایی کشور ۹۴

فصل چهارم: تحلیل روابط دیپلماسی دفاعی و پدافند غیرعامل

- ۱-۴- نقش دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازهای پدافند غیرعامل ۹۹
- ۲-۴- نقش دیپلماسی دفاعی در پایش تهدیدات ۱۰۲
- ۳-۴- نقش دیپلماسی دفاعی برای انتقال تجربیات، دانش ۱۰۵
- ۴-۴- نقش دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازمندی‌های سخت‌افزاری پدافند غیرعامل ۱۰۹
- ۵-۴- نقش دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازهای پدافند غیرعامل ۱۱۲
- ۶-۴- نقش دیپلماسی دفاعی در اضافی نقش هم‌افزایانه با نهادهای سیاست‌گذار ۱۱۵
- ۷-۴- نقش دیپلماسی دفاعی در بکارگیری هدفمند و هوشمندانه اجزا ۱۱۷
- ۸-۴- موانع و مشکلات بهره‌برداری از دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازمندی ۱۲۰

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

- ۱-۵- مروری بر مباحث فصول قبل ۱۲۶
- ۲-۵- نقش دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازهای پدافند غیرعامل ۱۲۷
- ۳-۵- نقش دیپلماسی دفاعی در پایش تهدیدات ۱۲۹
- ۴-۵- نقش دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازهای پدافند غیرعامل از خارج از کشور ۱۳۲
- ۵-۵- کارکرد دیپلماسی دفاعی در تأمین نیازهای مشارکتی ۱۳۶
- ۶-۵- پیشنهاد های راهبردی ۱۴۲

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۱: عناوین پروژه‌های تحقیقاتی.....	۸
جدول ۲-۱: عناوین رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها.....	۱۰
جدول ۳-۱: عناوین مقالات علمی.....	۱۲
جدول ۱-۲: مقایسه دیپلماسی دفاعی حکومت نبوی و نظام ج.ا.ایران.....	۶۳
جدول ۱-۳: اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور.....	۸۵
جدول ۲-۳: سند راهبردی پدافند سایبری کشور.....	۸۷
جدول ۳-۳: سند راهبردی پدافند غیرعامل الکترونیک کشور.....	۸۹
جدول ۴-۳: سند راهبردی پدافند غیرعامل حوزه فضایی کشور.....	۹۰
جدول ۵-۳: سند راهبردی پدافند زیستی کشور.....	۹۱
جدول ۶-۳: سند راهبردی پدافند شیمیایی کشور.....	۹۴

"يرفع الله الذين امنو منكم و الذين اوتوا العلم درجات."

(خداوند مقام اهل ایمان و دانشمندان عالم را (در دو جهان) رفیع می گرداند.)

سوره مبارکه مجادله - آیه شریفه ۱۱

بدون شک تأمین امنیت ملی و تقویت توان دفاعی از مهم‌ترین اهداف و دغدغه‌های هر کشور از جمله نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی است و در این راستا، توجه به مؤلفه‌های مختلف اثرگذار بر امنیت ملی به ویژه ابعاد نظامی - دفاعی آن از اهمیت خاصی برخوردار بوده و از ضروریات اصلی کشورها در مسیر پایداری و توسعه است. بدیهی است که هر جا سخن از امنیت و امنیت ملی به میان می‌آید، بی‌گمان لازم است تهدیدات موجود در حوزه‌های داخلی و خارجی نیز به دلیل تأثیرات آن‌ها بر امنیت ملی، مورد مذاقه قرار گیرند.

معاونت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از نهادهای مسئول "ارزیابی مستمر تهدیدات و توان رزمی دشمنان بالفعل و بالقوه" و مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهد علی صیاد شیرازی به عنوان بازوی اجرایی "آموزش و پژوهش‌های اطلاعاتی آجا" و در راستای تحقق وظایف ذاتی خود در تأمین، تولید و معرفی منابع، کتب و نشریات مورد نیاز آموزش‌های اطلاعاتی و ارتقاء سطح دانش و مهارت کارکنان و فراگیران جامعه اطلاعاتی آجا گام برداشته و با بهره‌گیری از اساتید و صاحب نظران حوزه‌های ذی ربط نظامی، اطلاعاتی و امنیتی، اقدامات گسترده‌ای را تاکنون در راستای رسالت خود و ایجاد رشد و بالندگی فرهنگی و علمی و تشویق پژوهشگران و اساتید در عرصه تولید علم انجام داده و ضمن تسهیل انتشار یافته‌های علمی و بهره‌برداری از دانش تولیدی، امکان جدیدی را برای محققین، اساتید و فراگیران ارتش جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌ها و نهادها فراهم آورده‌است که چاپ کتاب حاضر بخشی از این اهداف را تشکیل می‌دهد.

همکاری و ارائه نظرات و دیدگاه‌های اساتید، صاحب نظران و فرهیختگان تأثیر به‌سزایی در ارتقاء سطح کیفی موضوعات و مباحث کتاب حاضر و دیگر محصولات انتشارات این مرکز در تولید محتوا و چاپ‌های بعدی خواهد داشت.